

виступає держава в особі спеціальних органів (державних та громадських), закріплених у єдину систему суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху.

У вузькому значенні дорожній рух доцільно визначити як процес переміщення учасників дорожнього руху (пішоходів, водіїв, пасажирів, погоничів тварин) дорогами, в якому дії його учасників визначаються спеціальними правилами, нормами та стандартами.

Забезпечення безпеки дорожнього руху – це правотворча, правозастосовна та правоохоронна діяльність державних органів та громадських організацій, наділених контрольно-наглядовими повноваженнями за дотриманням учасниками дорожнього руху, іншими фізичними та юридичними особами загальнообов'язкових правил, нормативів та стандартів, спрямованих на попередження та припинення правопорушень, притягнення правопорушників до відповідальності.

Серед суб'єктів, наділених контрольно-наглядовими повноваженнями в зазначеній сфері, особливе місце займає міліція, працівники якої: по-перше, наділені найбільшим обсягом контрольно-наглядових повноважень щодо попередження аварійності та запобігання вчиненню правопорушень, їх припинення та притягнення винних до відповідальності; по-друге, правомочні здійснювати правотворчу діяльність, яка полягає у розробленні обов'язкових для усіх учасників дорожнього руху правил, нормативів та стандартів, а також контролювати їх виконання; по-третє, несуть відповідальність за виконання загальнодержавних та регіональних (місцевих) програм у сфері дорожнього руху; по-четверте, під час наглядової діяльності сприяють підприємствам, установам та організаціям, окремим учасникам дорожнього руху у здійсненні заходів, спрямованих на забезпечення безпеки дорожнього руху.

Ефективність адміністративно-наглядової діяльності міліції в сфері забезпечення дорожнього руху залежить від професійної кваліфікації, правової та загальної культури працівників ДАІ, від їх виховної та попереджувальної роботи, вимогливості й пильності, що відкріє широкі можливості для планування заходів у справі підвищення безпеки дорожнього руху, залучення до їх здійснення відповідних сил та засобів, прогнозування результатів боротьби з аварійністю.

Таран Н. А.,

слухач курсу з підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня магістра ННІЗДН НАВС

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОВОА ОХОРОНА ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ

Закон України "Про державну таємницю" від 21 січня 1994 року із змінами і доповненнями від 1999 року забезпечує правовий захист інформації, що охоплює відомості у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України та які визнані у встановленому порядку державною таємницею. Ст. 39 даного Закону поряд з кримінальною та дисциплінарною відповідальністю за порушення законодавства про державну таємницю передбачає також відповідальність винної особи у адміністративному порядку.

Кваліфікація адміністративних деліктів, пов'язаних із порушенням законодавства про державну таємницю може бути здійснена лише шляхом юридичного аналізу підстав настання юридичної відповідальності за конкретні порушення у даній сфері.

Фактичною підставою адміністративної відповідальності є склад конкретного адміністративного делікту, традиційними елементами якого є: його об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона. Саме аналіз фактичного складу делікту дозволяє правильно його кваліфікувати і обґрунтовано застосовувати закон. Як зазначає Д. Н. Бахрах: "склад адміністративного делікту є... необхідним для кваліфікації адміністративного делікту, тобто встановлення точної відповідності ознак вчиненого адміністративного діяння ознакам конкретного правопорушення, передбаченого нормами адміністративного права".

Для притягнення до адміністративної відповідальності окрім фактичної підстави (складу конкретного делікту) необхідною є також наявність підстави юридичної – відповідної норми адміністративного права. Адміністративно-правові норми, які передбачають відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю, містяться у ст. 2122 КУпАП. Вказані правопорушення, будучи зведені законодавцем у єдину систему, роблять можливим проведення їх юридичної кваліфікації в рамках цілісної структури.

Досліджуючи структуру складу правопорушень, передбачених ст. 2122 КУпАП, зупинимося на їх найважливіших ознаках.

Почнемо з об'єкта будь-яких проступків. Ним є суспільні відносини, врегульовані правовими нормами. В даному випадку таким об'єктом є встановлений чинним законодавством України порядок охорони державної таємниці.

Об'єктивну сторону складу адміністративних правопорушень утворюють ознаки, що характеризують зовнішні прояви проступку.

Заходи, що забезпечують у цій сфері охорону державної таємниці та контроль, здійснюються відповідно до Закону "Про державну таємницю".

Досліджуючи такий елемент структури складу правопорушень, передбачених ст. 2122 КУпАП, як суб'єкт, необхідно мати на увазі, що він є спеціальним.

У теорії адміністративного права спеціальним суб'єктом визнається особа, яка поряд із загальними ознаками суб'єкта (досягнення необхідного віку, осудність) характеризується також додатковими ознаками, що є обов'язковими для даного складу делікту. Прямо вказуючи на такі ознаки у адміністративно-правовій нормі, законодавець тим самим підкреслює специфіку окремих деліктів, правового статусу порушника. Відсутність спеціальних ознак суб'єкта, коли така обставина передбачена законом, виключає наявність складу адміністративного делікту у скоєному.

Визначення такого роду специфічних особливостей має істотне значення в практичній діяльності органів, компетентних для розгляду справ про адміністративні правопорушення, оскільки за певний вид адміністративного делікту особа, що не володіє цими ознаками, ні в якому разі не може притягуватися до адміністративної відповідальності, а отже достатньо високою буде ціна помилки суб'єкта адміністративно-правової кваліфікації.

Суб'єктивна сторона означених правопорушень завжди характеризується умисною формою вини. Вчинення порушення законодавства про державну таємницю не може здійснюватися у формі необережності з наступних причин.

По-перше, надання допуску та доступу до таємної інформації здійснюється у встановленому законом порядку, який, зокрема, передбачає обов'язкове ознайомлення особи із відповідними суб'єктивними обов'язками та можливістю застосування до неї заходів державного примусу у разі їх невиконання чи порушення. Це виключає можливість вчинення даного делікту у формі протиправної недбалості, яка має місце тоді, коли винна особа не усвідомлює протиправний характер свого діяння і не передбачає можливості настання суспільно-шкідливих наслідків.

По-друге, вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ст.2122 КУпАП, не передбачає настання суспільно-шкідливих наслідків у якості обов'язкової ознаки суб'єктивної сторони, що свідчить про наявність формального складу делікту. У формальних складах деліктів обсяг об'єктивної сторони не охоплює суспільно-шкідливі наслідки діяння та причинний зв'язок між ними і самим діянням. Відповідно, за відсутністю у складі суспільно-шкідливих наслідків діяння, неможливою є інша форма адміністративно-деліктної необережності - протиправна самовпевненість, визначальною рисою якої є передбачення особою настання таких наслідків та легковажний розрахунок на їх запобігання.

Боднарчук В. І.,
слухач 2 курсу ННІЗДН НАВС.

ПРОВАДЖЕННЯ В СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПОРУШЕННЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬСЯ ДЕРЖАВТОІНСПЕКЦІЄЮ

Провадження в справах про адміністративні проступки складається з кількох фаз розвитку, що змінюють одна одну, які називаються стадіями. На відміну від деяких інших проваджень (наприклад, дисциплінарного), поділ адміністративно-деліктного провадження на стадії законодавчо не визначений, тому в юридичних наукових джерелах можна зустріти різні погляди на їх кількість та якість. В юридичній літературі можна зустріти різні погляди на стадії адміністративно-деліктного провадження. Найбільші суперечки точаться навколо стадій, що передують розгляду і вирішенню справи по суті. Так, одні науковці виділяють такі початкові стадії як: 1) виявлення факту правопорушення і складання протоколу (акта) про порушення; 2) розгляд протоколу (акта) і прийняття рішення про порушення адміністративної справи або про відмову в порушенні такої справи, інші – порушення провадження у справі про адміністративне правопорушення та адміністративне розслідування. Подібну структуру підтримує та обґрунтовує В.Ю. Шильник, який, спираючись на положеннях КУпАП та сучасних наукових дослідженнях, робить висновок про існування чотирьох стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення, що реалізуються в такій послідовності: 1) стадії порушення справи про адміністративний проступок (правопорушення) і попереднє з'ясування її обставин (ст. ст. 254, 256, 258